

## TÜRKONFED Başkanı Sönmez: “KOBİ’ler büyümeye değil, hayatta kalmaya çalışıyor”

TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Sönmez, 27 Haziran Dünya KOBİ Günü dolayısıyla yaptığı açıklamada, yılın ilk yarısında KOBİ’lerin yaşadığı en temel sorunun finansmana erişim olduğunu söyledi. Bu konunun ekonomik büyümenin yanı sıra toplumsal refah açısından da kritik bir mesele haline geldiğine dikkat çeken Sönmez, beş maddelik çözüm önerilerini paylaştı. Dünyadaki KOBİ’lerin de benzer sorunlarla mücadele ettiğini ifade eden Sönmez, Türkiye’nin dijitalleşme, yeşil dönüşüm ve inovasyon politikalarıyla uyumlu bir KOBİ stratejisi ile küresel dönüşüme öncülük etme fırsatı olduğunu da belirtti.

TÜİK’in son olarak geçtiğimiz yıl sonu açıkladığı verilere göre 2023 yılında Türkiye’deki toplam girişimlerin yüzde 99,7’sini 3,7 milyon KOBİ oluşturdu. Bu işletmeler istihdamın yüzde 70,5’ini, üretim değerinin yüzde 41,6’sını, faktör maliyetiyle katma değer ise yüzde 40,1’ini oluşturdu. Dünya genelinde de işletmelerin yüzde 90’ından fazlası KOBİ ölçeğinde faaliyet gösteriyor. Bu işletmeler, gelişmekte olan ülkelerdeki istihdamın yüzde 70’ini yaratıyor. Mevcut veriler hem Türkiye’de hem de dünyada, sürdürülebilir büyümenin temel aktörlerinin KOBİ’ler olduğunu gösteriyor. Çatısı altındaki 31 federasyon ve 340 dernek üzerinden 100 bini aşkın şirketi temsil eden, aynı zamanda 55 milyon çalışanı temsil eden Avrupa KOBİ Birliği’nin (SMEunited) üyesi olan **Türk İş Dünyası Konfederasyonu’nun (TÜRKONFED) Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Sönmez**, 27 Haziran Dünya KOBİ Günü dolayısıyla yılın ilk yarısına dair değerlendirmelerde bulundu. KOBİ’lerin en büyük sorununun finansmana erişim olduğunu söyleyen **Sönmez**, bu sorunu oluşturan nedenleri ve çözüm önerilerini anlattı.

### “KOBİ’ler günlük nakit akışını sürdürmekte dahi zorlanıyor”

TÜRKONFED’in sahada yürüttüğü çalışmalar ve yaptığı anketlere göre geçen yıl her dört işletmeden üçünün finansmana erişimde güçlük yaşadığını, her iki işletmeden birinin de bu nedenle iş hacmini daraltmak zorunda kaldığını hatırlatan **Sönmez**, “Bu yılın ilk yarısında da benzer bir tabloyla karşı karşıya kaldık. Farklı coğrafyalarda devam eden savaşlar, gerilimler, Trump dönemiyle yükselen ticaret savaşları, finansal daralma, yüksek enflasyon ve siyasi gelişmelerin oluşturduğu çoklu kriz ortamı, geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu yıl da işletmelerin omuzlarına ciddi bir yük bindirdi. Enflasyonun öngörülemez boyutlara ulaşması, işletmelerin maliyet hesaplarını zorlaştırdı ve fiyatlama mekanizmalarını sekteye uğrattı. Bu belirsizlik ortamında bir de finansmana erişimin kısıtlanması, KOBİ’lerin günlük nakit akışı yönetimini sürdürmekte dahi zorlanmasına yol açtı. Neticede KOBİ’ler büyümeye değil, hayatta kalmaya çalışıyor” dedi.

## “Sorunun kaynağı yüksek faiz, teminatlar ve yapısal faktörler”

**Sönmez**, KOBİ'lerin yaşadığı temel finansman sorunlarını üç ana başlıkta şöyle özetledi; “KOBİ'lerin finansmana erişememesinin başlıca nedeni, **yüksek faiz oranları ve kredi maliyetleri**. Krediye erişim teknik olarak mümkün olsa da faiz oranları nedeniyle işletmeler bu kaynakları kullanamıyor. Bu durum özellikle kısa vadeli nakit ihtiyacını karşılamaya çalışan küçük ölçekli işletmeler için hayati bir engel oluşturuyor. Bir diğer konu ise **teminat sorunu**. Bankalar, özellikle yeni girişimler veya bölgesel işletmeler için yüksek teminatlar talep ediyor. Taşınır varlıklar, gelecekteki fatura gelirleri veya ihracat potansiyeli, teminat olarak kabul edilmiyor. Bu da birçok yenilikçi girişimin finansal sistem dışında kalmasına neden oluyor. Üçüncü önemli sorun ise **KOBİ'lerin kredi değerliliğini etkileyen yapısal faktörler**. Kayıt dışılığın hala devam etmesi, finansal okuryazarlığın sınırlı olması, şeffaf bilanço hazırlama becerilerinin eksikliği gibi nedenlerle birçok KOBİ, finansal kuruluşların gözünde ‘riskli’ kategoride yer alıyor.”

## 5 maddelik çözüm önerisi

KOBİ'lerin finansmana erişimini kolaylaştırmak için hem kamu hem de özel sektör nezdinde atılması gereken somut adımlar olduğunu ifade eden **Sönmez**, beş maddelik çözüm önerilerini şöyle sıraladı:

- 1- Kredi mekanizmalarının çeşitlendirilmesi:** Geleneksel bankacılığın ötesine geçen fintek çözümleri, kitle fonlaması, mikrofinans, risk sermayesi gibi finansman modelleri desteklenmeli. Özellikle üretim yapan KOBİ'ler için hedefli ve düşük faizli yatırım kredileri tasarlanmalı. Kalkınma bankalarının ve KGF'nin bu süreçte daha aktif rol üstlenmesi sağlanmalı.
- 2- Teminat yapısının esnetilmesi:** Taşınır teminat rejimi, özellikle yeni girişimler ve teknoloji firmaları için işlevsel hale getirilmeli. İhracat potansiyeli, sipariş sözleşmeleri, alacaklar ve fatura gelirleri gibi ‘geleceğe dönük’ varlıklar teminat olarak kabul edilmeli.
- 3- KOBİ'lerin finansal okuryazarlık ve kurumsallaşma düzeyinin artırılması:** Basit muhasebe sistemleriyle çalışan küçük işletmelerin finansal raporlama ve krediye hazırlık süreçlerine destek verilmeli.
- 4- Makroekonomik istikrar ve öngörülebilirlik:** Finansmana erişimin kolaylaşması ve risk primlerinin düşmesi için öngörülebilir ve tutarlı makroekonomik politikalar hayata geçirilmeli. Bununla birlikte hem dışa bağımlı üreticilerin maliyetlerindeki artışı hem de bankaların kredi verme iştahının azalmasını önlemek için TL'nin değerindeki aşırı dalgalanmalara karşı önlem alınmalı.
- 5- Bölgesel farklılıkların gözetildiği finansal programlar:** Anadolu'daki KOBİ'ler, büyük şehirlerdeki işletmelere kıyasla daha sınırlı kaynaklara erişiyor. Bu nedenle bölgesel kredi programları daha kapsayıcı hale getirilmeli. Mevcut teşvik ve hibeler sadeleştirilmeli, e-devlet gibi tek pencere sistemi yapılar ile erişilebilirliği artırılmalı.

## “Destek paketlerinin ulaşmasını bekliyoruz”

KOBİ'lerin karşı karşıya olduğu acil sorunlara karşı bir KGF paketi hazırlanmasını olumlu bulduklarını açıklayan **Sönmez**, “Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in açıkladığı yeni destek paketlerinin de en kısa sürede KOBİ'lere ulaşmasını bekliyoruz. Ancak bu paketlerin büyüklüğü ve faydalanacak firmaların seçilme biçimi de büyük öneme sahip. Öte yandan bu tarz nefes aldırıcı uygulamalar faydalı olsa da uzun vadeli kalkınma hedeflerimize ulaşabilmek için temel ve yapısal sorunlarımızı çözme iradesinden uzaklaşmamamız gerekiyor” diye konuştu.

## “Küresel dönüşüme öncülük etme fırsatımız var”

Türkiye’de olduğu gibi dünya genelinde de KOBİ'lerin potansiyelinin önündeki en büyük engelin finansmana erişim olduğuna dikkat çeken **Sönmez**, “Dünya Bankası verilerine göre, KOBİ'lerin karşı

karşıya olduğu yıllık finansman açığı 5 trilyon doları aşıyor. Avrupa Birliği'nde ve OECD ülkelerinde son dönemde KOBİ'lere yönelik özel finansman destekleri, dijitalleşme programları ve yeşil dönüşüm politikalarıyla birlikte KOBİ'lerin dönüşüm süreçleri hızlanıyor. Türkiye olarak bizim de bu küresel dönüşüme ayak uydurmak, hatta öncülük etmek gibi bir fırsatımız var. Dijitalleşme, yeşil dönüşüm ve inovasyon politikalarıyla uyumlu bir KOBİ stratejisi, ülkemizin ekonomik geleceğini şekillendirecek temel taşlardan birini oluşturuyor. Ancak bu stratejinin hayata geçebilmesi için sadece vizyona değil, aynı zamanda güçlü bir uygulama politikası, finansman altyapısı ve hukuki çerçeveye de ihtiyaç var" açıklamasında bulundu.